

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-129/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-22/24-S

Název	Základní škola a Mateřská škola Pod Budčí, Zákolany
Sídlo	Zákolany 50, 273 28 Zákolany
E-mail	zsmspodbudci@email.cz
IČO	70 991 961
Identifikátor	600 044 122
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Šárka Trísková
Zřizovatel	obec Zákolany
Místo inspekční činnosti	Zákolany 50, Zákolany
Inspekční činnost na místě	29. - 31. ledna 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků předškolního, základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a soulad s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Základní škola a Mateřská škola Pod Budčí, Zákolany (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny a školní jídelny. K 30. září 2023 se v jedné třídě MŠ vzdělávalo 25 dětí. Povinně se vzdělávalo šest dětí, z nichž tři měly povolený odklad povinné školní docházky.

Individuální formu vzdělávání využilo pět dětí, z toho jedno s odkladem povinné školní docházky. Nejvyšší povolený počet dětí je plně využit. V ZŠ se k 30. září 2023 vzdělávalo 140 žáků, čímž byl o 20 žáků překročen jejich nejvyšší povolený počet ve škole. Z tohoto počtu mělo 15 žáků povoleno individuální vzdělávání a jeden žák se vzdělával v zahraničí. Sedmnáct žáků mělo školským poradenským zařízením diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby (dále „SVP“), u devíti žáků probíhala výuka podle individuálního vzdělávacího plánu. U dvou žáků bylo diagnostikováno nadání.

Ve školní družině s odpoledním provozem se ve dvou odděleních vzdělávalo 58 účastníků zájmového vzdělávání (96% naplněnost).

Od minulé inspekční činnosti došlo v ZŠ k nárůstu počtu žáků, a to o 43 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) zastává funkci sedmým rokem a je odborně i manažersky kvalifikovaná. Vize rozvoje školy je zaměřena zejména na wellbeing žáků, což se škole daří naplňovat. Kumulace funkcí ředitelky se negativně odráží zejména v oblasti strategického plánování a hledání nových směrů pro rozvoj školy. Některé kompetence spojené s řízením MŠ ředitelka vhodně delegovala na vedoucí učitelku. Nedostatečně efektivní hospitační a evaluační činnost se projevila v kvalitě průběhu výuky, poskytování podpůrných opatření žákům se SVP a v organizaci vzdělávání v ZŠ.

Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti byly odstraněny pouze částečně, přetrvávají nedostatky v kontrolním a řídicím systému, organizaci vzdělávání v MŠ a naplňování ŠVP ZŠ.

Záznamy z pedagogických rad dokládají projednávání spíše organizačních záležitostí školy, v menší míře jsou projednávány výchovně vzdělávací strategie, což se projevilo na kvalitě výuky. Také nejsou projednávány výchovně vzdělávací výsledky dětí a žáků, ani plánování dalšího vzdělávání pedagogů. Metodická sdružení nejsou ve škole zřízena.

Oproti minulé inspekční činnosti stoupla kvalifikovanost pedagogického sboru v MŠ, kde jsou obě učitelky odborně kvalifikované. Vhodnou oporu jim poskytuje školní asistentka. Pedagogický sbor v ZŠ včetně ředitelky tvoří 11 učitelů, z nichž pouze tři jsou odborně kvalifikovaní. Dva pedagogy bez odborné kvalifikace se ředitelce podařilo motivovat k příslušnému studiu. V zájmovém vzdělávání působí dvě vychovatelky školní družiny, jedna bez odborné kvalifikace. Pedagogický tým vhodně doplňuje sedm odborně kvalifikovaných asistentů pedagoga. Ředitelka prokazatelně usiluje o zajištění vzdělávání odborně kvalifikovanými pedagogy. Chybějící odborná kvalifikace větší části pedagogického sboru se negativně projevila především v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti. Funkci výchovné poradkyně a metodičky prevence vykonává ředitelka školy, specializační studium metodika prevence správně absolvovala, studia výchovného poradenství se aktuálně účastní.

Ředitelka vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. V uplynulých dvou letech bylo zaměřeno zejména na Hejného metodu v matematice, čtenářskou gramotnost, diagnostiku vztahů ve třídě, interaktivní metody na hodinách cizích jazyků a primární prevenci rizikového chování, na kvalitě hospitované výuky to však nebylo patrné. Ředitelka se zdokonalovala v manažerských dovednostech. Podpora začínajících učitelů není v současné době vedena interně, avšak je zabezpečena v rámci mentorování začínajících učitelky zkušeným externím mentorem.

Finanční podmínky pro realizaci ŠVP jsou příznivé. Vedení školy zajišťuje v MŠ postupnou obměnu hraček, učebních a didaktických pomůcek včetně pomůcek Montessori. Prostředky mj. z evropských fondů ze šablon byly vhodně využity nejen na modernizaci učebních pomůcek v MŠ i ZŠ, ale i na zkvalitnění personálních podmínek MŠ zavedením pozice školního asistenta. Od předchozí inspekce v roce 2018 se významně zlepšilo vybavení ZŠ zejména digitálními technologiemi. K tomuto účelu byly vhodně využity finanční prostředky z Národního plánu obnovy. Všechny učebny ZŠ i třída MŠ jsou vybaveny interaktivní technikou, která však byla v době inspekce učiteli a dětmi a žáky minimálně využita. Zdařilá půdní vestavba umožnila rozšířit prostory o dvě kmenové učebny a jednu samostatnou místnost pro práci školní družiny.

Výuka tělesné výchovy pobíhá ve vlastní tělocvičně, škola využívá též venkovní hřiště v majetku místního Sokola a fotbalové hřiště. Pro rozvoj čtenářské gramotnosti mají žáci v prostorách školy volně k dispozici knihovny. Herní prvky školní zahrady jsou efektivně využívány pro spontánní pohyb dětí MŠ. Přínosem pro vzdělávání je zbudování venkovního prostoru pro výuku ZŠ. Děti, žáci, účastníci zájmového vzdělávání i zaměstnanci jsou seznamováni s nastavenými pravidly pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Úrazovost je na obdobné úrovni jako u srovnatelných škol. Dohledy nad žáky byly stanoveny a v době inspekční činnosti vykonávány.

Škola se aktivně podílí na společném životě obce např. vystupováním na různorodých akcích jako jsou Svatováclavské slavnosti na Budči, či pravidelným přispíváním školy do obecního časopisu, čímž účinně rozvíjí sociální a osobnostní kompetence žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací nabídka v MŠ vycházela z integrovaného bloku příslušného ŠVP, který využívá prvků alternativního programu Montessori. V rámci spontánních aktivit si děti samostatně volily hry dle svého zájmu, samostatně nebo v malých skupinkách využívaly celý prostor MŠ. Byly vedeny ke vzájemné komunikaci a spolupráci. Přípravená vzdělávací nabídka ze strany učitelky podporovala rozvoj jemné motoriky rukou dětí nebo koordinaci ruky a oka.

Komunitní kruh je využíván ke společnému přivítání a seznámení dětí s činnostmi, které budou během dne následovat. Děti jsou vedeny k respektování komunikačních pravidel. Měly dostatečný prostor pro sdělování svých zkušeností, poznatků nebo zážitků.

Řízené pohybové činnosti v rámci projektu Děti na startu probíhají jednou týdně v tělocvičně, nevhodně jsou však realizovány bezprostředně po svačině. Sledované pohybové aktivity nebyly správně metodicky vedené, neměly potřebnou náročnost pro fyziologický efekt na zdraví dětí. Tento nedostatek přetrvává od předchozí inspekční činnosti.

Didakticky zaměřené činnosti řízené učitelkou byly dostatečným způsobem motivovány, děti se do nich zapojovaly se zájmem. Učitelky kladly dětem věku přiměřené problémové otázky, poskytovaly jim průběžnou pozitivní zpětnou vazbu o jejich úspěšnosti. Hodnocení ze strany učitelky bylo spíše obecné, zaměřené na všechny děti. Okrajově byla využita příležitost pro sebehodnocení dětí, vrstevnické hodnocení chybělo.

Ze záznamů v třídní knize, založených i vystavených dětských prací je zřejmá chybějící diferenciací vzdělávací nabídky a nadužívání šablon a pracovních listů, a to i u nejmladších dětí.

Při pobytu venku měly děti dostatek prostoru pro volný pohyb a spontánní aktivity dle svého zájmu.

Vzdělávání v ZŠ není realizováno v souladu se ŠVP školy, nebyly správně nastaveny hodinové dotace některých předmětů, ve dvou ročnících byly překročeny týdenní hodinové dotace.

Sledovaná výuka v ZŠ probíhala v podnětném prostředí za podpory vstřícného a respektujícího přístupu pedagogických pracovníků k žákům. Komunitní kruh přispíval k informační činnosti žáků i k jejich stmelení. Ve třídách panovala příjemná atmosféra, žáci se nebáli vyjadřovat své názory a klást vyučujícím dotazy. Ve většině sledovaných hodin byli přítomni jeden až dva asistenti pedagoga, kteří poskytovali převážně účinnou podporu žákům se SVP. Méně však byl kladen důraz na rozvoj samostatnosti těchto žáků, bylo patrné, že dopomoc asistenta pedagoga dopředu očekávají. Absence diferenciací úloh a kognitivního učení měla negativní dopad na pracovní tempo v některých hodinách, v nichž hotoví žáci čekali na zbytek třídy, až dokončí úkol. Ve většině hospitovaných hodin převládala frontální výuka střídaná se samostatnou prací žáků. Skupinové činnosti nebo práce ve dvojici byly zaznamenány jen ojediněle.

V hospitovaných hodinách českého jazyka vedli pedagogové žáky ke správnému vyjadřování v celých větách, u žáků byl posilován cit pro jazyk a slovní zásoba. Méně byla rozvíjena čtenářská gramotnost, u žáků byly zaznamenány v četnější míře obtíže ve čtení.

V hospitovaném anglickém jazyce podporovali pedagogové žáky k vyjadřování v cizím jazyce a vhodně rozvíjeli práci s chybou, což se projevilo na dodržování správné výslovnosti. V hodinách byly efektivně zvolené činnosti a metody vzbuzující u žáků tvořivost v průběhu opakování učiva. V polovině hodin anglického jazyka byly rozvíjeny spolupráce a dialog žáků.

Ve výuce matematiky jsou využívány prvky Hejného metody. Menší části hospitované výuky se účastnili pouze dva žáci, a to s odlišnými znalostmi, pedagog s nimi pracoval individuálně. V další výuce matematiky pracovali s částí žáků dvě asistentky pedagoga. Přestože byla dosažená vzdělanostní úroveň žáků odlišná, byly zadány stejné úlohy všem žákům. Část z žáků se v hodině nudila, část měla obtíže se splněním zadaných úloh i s dopomocí asistentů pedagoga.

Hospitovaná hodina přírodovědy byla vhodně zaměřena na skupinovou aktivitu s využitím tabletů. Nezdařilo se však naplánované aktivity včas ukončit a zhodnotit.

Hodiny tělesné výchovy měly rozdílnou úroveň. V jedné hodině byla zřejmá bezpečnostní rizika, kdy žáci byli ponecháni cvičit s nákrčníky nebo řetízkem na krku. Druhá hodina tělesné výchovy byla naopak velmi kvalitní. Činnosti se střídaly od rozcvičky, přes nácvik hry s upřesňováním jejích pravidel a zdařilou prací s chybou až k relaxačnímu cvičení a závěrečnému zhodnocení hodiny v kroužku žáky, kteří byli vedeni jak k sebehodnocení, tak vrstevnickému hodnocení.

Hospitovaná výuka pracovní a výtvarné výchovy účinně vedla žáky ke kreativě a k estetickému vnímání.

Sledované činnosti v zájmovém vzdělávání probíhaly v klidné atmosféře, vhodně byly zařazeny relaxační aktivity, část účastníků pod vedením vychovatelek využila nabídky kreativní činnosti. Účastníkům se SVP se vhodně věnovaly asistentky pedagoga.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V MŠ učitelky dvakrát ročně sledují úroveň dosahovaných vzdělávacích výsledků u dětí. Záznamy postrádají identifikaci oslabené oblasti nebo nadání dítěte, konkrétních vzdělávacích potřeb jednotlivců a pedagogické záměry pro jejich další rozvoj, což snižuje jejich využitelnost v pedagogické diagnostice. Tento nedostatek přetrvává od předchozí inspekční činnosti.

Děti prokazovaly dovednosti z oblasti předčtenářské a předmatematické gramotnosti, většinou dodržovaly nastavená pravidla společného soužití. Byly samostatné v sebeobslužných činnostech, bez zábran komunikovaly s vrstevníky i s dospělými.

Pro děti s odkladem povinné školní docházky učitelky zpracovaly plán pro jejich podporu na základě doporučení poradenského zařízení, které pravidelně vyhodnocují. V případě potřeby jsou zákonným zástupcům dětí předávány kontakty na odborná pracoviště.

Na základě vhodně nastavené úzké spolupráce MŠ a ZŠ je adaptace žáků v ZŠ komfortní z hlediska sociální integrace. Děti z MŠ jsou pravidelně v kontaktu s vyučujícími i žáky ze ZŠ například v komunitním ranním kruhu, používají stejné prostory školy jako jsou školní tělocvična, školní jídelna, školní zahrada. Harmonické a domácí prostředí školy spolu se znalostí místního prostředí a starších spolužáků umožňuje efektivnější adaptaci na příchod do první třídy.

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni zejména prostřednictvím žákovských knížek, notýsků, e-mailů, část učitelů využívá elektronickou aplikaci. Informování dále probíhá při individuálních konzultacích a tripartitách. Vedení ZŠ monitoruje a konzultuje výsledky vzdělávání žáků prostřednictvím dialogů s jednotlivými pedagogy. Sbírá informace od třídních učitelů a vyučujících z hospitací, z výstupů vlastní přímé pedagogické činnosti a z externího testování.

Ve školním roce 2022/2023 prospělo s vyznamenáním 91 % žáků, ostatní žáci prospěli. Pedagogičtí pracovníci kontinuálně sledují a vyhodnocují vzdělávací výsledky žáků formou tvorby žákovského portfolia, které je analyzováno v rámci tripartit.

Škola neposkytuje žákům se SVP dostatečnou podporu, podpůrná opatření nejsou vždy poskytována v rozsahu doporučeném školským poradenským zařízením. Učitelé i asistenti pedagoga nejsou dostatečně školním poradenským pracovištěm metodicky vedeni k práci se žáky se SVP, zejména se žáky s poruchou autistického spektra. Poskytovaná podpora nedostatečně posiluje samostatnost žáků. Příležitostí ke zlepšení je delegování pravomocí školního poradenského pracoviště na další pedagogy školy, proškolení pedagogického sboru v oblasti metod práce se žáky se SVP.

V minimálním preventivním programu školy jsou stanoveny pouze nespécifické aktivity, které ve škole probíhají v rámci vyučování. Prospěšným prvkem jsou komunitní kruhy, které přispívají k nastavení pozitivního klimatu školy.

Kariérové poradenství je realizováno v případě potřeby, většina žáků pokračuje ve vzdělávání na blízkých ZŠ. Z 20 vystupujících žáků ve školním roce 2022/2023 tři pokračovali ve vzdělávání na víceletém gymnáziu. Škola dále nesleduje vzdělávací pokroky svých absolventů.

Výsledky příležitostných činností zájmového vzdělávání jsou s pravidelnou obměnou k dispozici v prostorách školy, školní družiny i obecního úřadu. Činnost školní družiny podporuje rozvoj osobnostních i sociálních kompetencí.

Závěry

Vývoj školy

- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti byly odstraněny pouze částečně, přetrvávají nedostatky v kontrolním a řídicím systému v základní škole, v organizaci předškolního vzdělávání, v naplňování školního vzdělávacího programu v základní škole.
- V mateřské škole došlo ke zvýšení kvalifikace pedagogických pracovníků.
- V základní škole se počet pedagogických pracovníků zvýšil, avšak snížil se podíl odborně kvalifikovaných pedagogů.

Silné stránky

Základní škola

- Škola se aktivně podílí na společném životě obce a tím účinně rozvíjí osobnostní a sociální kompetence žáků (1.5)
- Spolupráce a koordinace mateřské školy a základní školy tvoří předpoklad pro úspěšnou adaptaci žáků při zahájení základního vzdělávání (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Mateřská škola

- Nesprávně metodicky vedené řízené pohybové aktivity realizované v době po svačině dětí nepřispívají k žádoucímu fyziologickému efektu na zdraví dětí. (4.1)
- Nedostatečná diferenciací vzdělávací nabídky s ohledem na věk a individuální potřebu jednotlivých dětí je možným rizikem pro kvalitu vzdělávacího procesu (4.3)
- Chybějící vzdělávací záměry pedagogické diagnostiky nevedou k účinnému cílenému zaměření vzdělávání dětí na základě jejich individuálních potřeb (5.1)

Základní škola

- Nízká kvalifikovanost se odráží v průběhu poskytovaného vzdělávání nevhodným metodickým vedením žáků a asistentů pedagoga (3.1)
- Školní poradenské pracoviště vykazuje dílčí nedostatky v oblasti podpory pedagogických pracovníků při poskytování podpůrných opatření žákům ve vyučování (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit kontrolní a řídicí činnost školy, zavést ucelenou evaluaci všech výchovně-vzdělávacích procesů
- Omezit využívání pracovních listů a šablon, cíleně vytvářet podmínky pro rozvoj dětské fantazie a kreativity v mateřské škole
- Zkvalitnit vedení pedagogické diagnostiky dětí, zaměřit se na pravidelné stanovování dílčích vzdělávacích záměrů a jejich vyhodnocování, diferencovat cíleně vzdělávací nabídku podle věku a individuálních potřeb dětí

- Zařazovat pravidelně správně metodicky vedené zdravotně preventivní pohybové aktivity s dostatečným fyziologickým efektem na zdraví dětí v mateřské škole
- Vést cíleně děti k funkčnímu sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení a kvalitně hodnotit jejich vzdělávací pokroky v předškolním vzdělávání
- Delegovat kompetence v oblasti školního poradenského pracoviště, zkvalitnit jeho činnost, poskytovat vhodnou metodickou podporu pedagogickým pracovníkům při výuce a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami; cíleně diferencovat vzdělávací nabídku žáků v základní škole
- Rozšířit a zacílit další vzdělávání pedagogů především na oblasti metody prvopočátečního čtení a psaní napříč celým sborem, čtenářské gramotnosti a rozšíření metodiky práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, efektivní hospitační činností si ověřovat využívání poznatků v praxi

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. ŠVP pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání, platné k termínu inspekční činnosti
2. Školní řád MŠ, ZŠ, vnitřní řád školní družiny, platné k termínu inspekční činnosti
3. Třídní kniha MŠ, ZŠ a školní družiny, školní rok 2023/2024, k termínu inspekční činnosti
4. Pedagogická diagnostika dětí (vzorek), školní roky 2022/2023 a 2023/2024, k termínu inspekční činnosti
5. Školní matrika, k termínu inspekční činnosti
6. Dokumentace ke vzdělávání v MŠ, ZŠ a školní družině (pedagogická diagnostika, portfolia žáků, dokumentace k přijímání ke vzdělávání)
7. Dokumentace k řízení a kontrole MŠ, ZŠ a školní družiny (záznamy z hospitací, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, záznamy z pedagogické rady) platné k termínu inspekční činnosti
8. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů ve školním roce 2023/2024, platné k termínu inspekční činnosti
9. Dokumentace k zřízení školy – zřizovací listina, jmenování ředitelky do funkce, výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni inspekce
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023 z 5. října 2023

11. Účetní a hospodářská dokumentace za roky 2022 a 2023
12. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a účastníků včetně knih úrazů, poučení dětí, žáků a účastníků o bezpečnosti, provozní řády odborných učeben (vzorek)
13. Výjimka zřizovatele z nejvyššího počtu dětí ve třídě MŠ ve školním roce 2023/2024
14. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-1939/18-S
15. Webové stránky školy <http://www.skolazakolany.cz/>
16. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, stav k termínu inspekční činnosti (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iva Skácelová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka

Bc. Jana Zochová, školní inspektorka

Ing. Marcela Orthoberová, kontrolní pracovnice

28. února 2024